

**Posudek konzultanta
na rigorózní práci Mgr. Pavla Trnky
„Euthanasie a trestní právo“**

Předložená rigorózní práce obsahuje 114 stran textu a je přehledně členěna do úvodu, šesti kapitol a závěru. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Okruh použité literatury je mimořádně obsáhlý a zahrnuje rovněž práce zahraničních autorů a další zahraniční zdroje. Po formální stránce splňuje předložená práce požadavky na ni kladené.

Autor si za téma své práce zvolil problematiku, která sice patří mezi tradiční témata rigorózních prací, avšak jedná se o problematiku stále diskutovanou v odborné i laické veřejnosti, která je dosti náročná na zpracování, neboť vyžaduje nejen právní, ale i specifické mimoprávní znalosti se zjevným přesahem do dalších oborů. Z tohoto pohledu se jedná nesporně o téma přínosné a aktuální.

Po stručném leč výstižném úvodu, ve kterém autor nastiňuje zaměření a cíl své práce, se nejprve věnuje vlastnímu pojmu euthanasie a s ním souvisejícím jevům. S úskalím, kdy odborná literatura není bezrozporná v posuzování jednotlivých forem euthanasie, se autor vyrovnal poměrně zdařile. Velmi přehledně a zasvěceně je zpracována partie o základních argumentech stoupenců a odpůrců euthanasie. Zde je kladem, že autor k jednotlivým argumentům vyslovuje svůj vlastní postoj.

Pro odborného čtenáře je přínosná kapitola o zahraničních právních úpravách, protože autor, vycházející z internetových zdrojů, přibližuje i právní úpravy, které dosud nebyly v odborné literatuře zmiňovány.

Zajímavá je kapitola věnovaná případům zneužití euthanasie, na které odborná literatura zpravidla poukazuje, avšak meritorně je neanalyzuje. S autorem třeba souhlasit, že právě tyto případy zneužití (ať již v podobě sociální koncepce nebo excesu jednotlivce) je třeba mít na paměti při úvahách o právní reglementaci přípustnosti euthanasie v některé z jejích forem, neboť mnohdy při úvahách o přípustnosti euthanasie máme na zřeteli pouze trpícího člověka a nikoliv nebezpečí důsledků nechtěných.

Vlastním jádrem práce jsou kapitoly věnované reflexi euthanasie v právu a v právu trestním zejména. Zcela důvodně zde autor věnuje velkou pozornost nejen mezinárodním a ústavním dokumentům, ale zvláště Úmluvě o biomedicíně, která má klíčový význam pro nahlížení na postavení člověka jako pacienta (klienta). Právo pacienta informovaně rozhodnout o svém léčení či neléčení, tedy o svém zdraví a životě, je patrně silnější, než vůle lékaře za všech okolností léčit a zachraňovat. Zde snad mohl být podrobněji analyzován náleží Ústavního soudu ČR ze dne 18.05.2001.

;S potěšením třeba zmínit, že autor nepřehlédl epizody v československé a české legislativě, spočívající jednak v institutu usmrcení z útrpnosti v tzv. profesorské a později tzv. ministerské osnově z předválečného období a rovněž v návrhu privilegované skutkové podstaty usmrcení na žádost v osnově trestního kodexu z roku 2004. Jepičí život těchto snah dokazuje jednak to, o jak „ožehavé“ téma se jednalo a jedná, jednak to, že jde o problematiku nadčasovou. Autor má nepochybně pravdu, pokud vyzdvihuje přednosti nového trestního zákoníku z roku 2009. Nelze však přehlédnout, že základní kritéria „povahy a závažnosti trestného činu“, jež určují „škodlivost činu“, jsou prakticky identická s kritérii „nebezpečnosti činu pro společnost“ v trestním zákoně z roku 1961. Analýza jednotlivých skutkových podstat je provedena velmi podrobně na podkladě zpracované literatury. Záslužně autor upozorňuje zejména na problematiku tzv. počátku života a na úskalí při posuzování tzv. premeditace.

Záslužně se autor v závěrečné části své práce zabývá novým zákonem o zdravotních službách, byť dosud neúčinným, neboť dosavadní základ právní úpravy zdravotnictví z roku 1966 byl již v mnoha směrech překonán.

V závěru své práce autor stručně shrnuje základní poznatky, ke kterým ve své práci dospěl a výstižně formuluje svá stanoviska.

Celkově lze předloženou rigorózní práci hodnotit jako velmi zdařilou. Autor prokázal skutečně hlubokou znalost zvolené problematiky, a to jak pokud jde o právní úpravu, tak pokud jde o mimoprávní souvislosti. Rovněž osvědčil velmi dobrou znalost dosavadního literárního zpracování zvolené problematiky. Nesporným kladem rovněž je svědomitost a pečlivost zpracování materie a úroveň literárního projevu autora. Autor nesporně prokázal schopnost samostatné odborné tvůrčí práce. Po obsahové i po formální stránce je předložená rigorózní práce zajisté způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

Pří ústní obhajobě své práce by se mohl autor vyjádřit k otázce, jak právně posoudit jednání lékaře, který nebude respektovat „předem vyslovené přání“ těžce zraněného a zachrání mu život proti jeho vůli.

Doporučuji, aby po úspěšné obhajobě rigorózní práce a po úspěšném složení ústní zkoušky byl Mgr. Pavlu Trnkovi udělen titul doktora práv.

V Praze dne 28.2.2012

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
konzultant